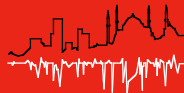

hepimiz için abc

afete hazırlık el kitabı

B. Ü. KANDİLLİ RASATHANESİ VE DEPREM ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
AFETE HAZIRLIK EĞİTİM BİRİMİ

DİĞER AFETLER

SEL

Sel için erken uyarı **genellikle** mümkündür.

SEL BEKLENTİSİ: Sel olması mümkündür.

SEL UYARISI: Sel gerçekleşiyor veya çok yakında gerçekleşecek.

ANİ SEL: Sel birkaç dakika veya birkaç saat içinde gerçekleşecek.

SELDEN ÖNCE

- Bölgenizin topoğrafyasını öğrenin. Bölgenizdeki sel uyarı işaretlerini ve uyarı sistemlerini öğrenin.
- Eğer yağmur yağıyorsa veya su seviyesi yükseliyorsa su seviyesini izleyin ve tahliye planı yapın.
- Evinizi sel baskınına karşı sigortalatın.
- Aile Afete Hazırlık Planınızı tamamlayın.
- Uyarılar ve acil durum haberleri için televizyon veya radyo dinleyin.

SEL SIRASINDA

- Ev / İşyerinde: Su basmış yerlere girmeyin. Radyodan haberleri takip edin.
- Araç İçinde: Sel sularıyla kaplı yollardan gitmeyin. Araç arızalanırsa, hemen terk edin.
- Dışarda: Hemen yüksek bir yere çıkın ve bekleyin. Sel sularından uzak durun.

SELDEN SONRA

- Sel bölgesini hemen terk edin.
- Yetkililer tarafından izin verilmedikçe binaya dönmeyin.
- Tamamen kurumadan elektrik şalterlerini açmayın.
- Sigorta için hasarlı eşyaların ve evin fotoğraflarını çekin.

KAR FIRTINASI

Şiddetli kış koşulları ile sıklıkla karşılaşmayan insanlar soğuk havalarda en çok mağdur olanlardır; çünkü nelerle karşılaşacaklarını ve ne yapmaları gerektiğini bilemezler.

KAR FIRTINASI ÖNCESİ:

- Eğer şiddetli kış koşullarının olduğu bir bölgede yaşıyorsanız, **fırtına beklentisi, fırtına uyarısı** ve **tipi uyarısı** arasındaki farkları öğrenin.
- Uyarılar ve acil durum haberleri için televizyon veya radyo dinleyin.
- Gereksizce dışarı çıkmayın. Bir yere gitmeniz gerekirse de yakınlarınızı haberdar edin.
- Aile Afet Hazırlık Planınızı gözden geçirin. Şu malzemeleri ekleyin: - Yedek battaniye - Su geçirmez bot - Palto, şapka, baş parmaklı torba eldiven
- Arabanız için gereken malzemeleri tamamlayın ve gereken temel önlemleri alın.
- Alternatif bir ısınma kaynağı ve yedek yakıt bulundurun.
- Çatı-duvar bağlantısı kontrolü ile çatı, duvar, kapı ve pencere yalıtımı yapın.

KAR FIRTINASI SIRASINDA

- Uygun giysiler; tek bir kat, ağır ve kalın giysi yerine birkaç kat bol, hafif, sıcak tutan giysiler, baş parmaklı torba eldiven, vücut sıcaklığını korumak için şapka.
- Vücudunuzda hipotermi (düşük ısı) belirtileri var mı takip edin; varsa acilen tıbbi yardım isteyin.
- Yakıtınızı idareli kullanın; eviniz biraz daha serin olabilir.
- Toplu ulaşım araçlarını kullanın.

Kar fırtınasında araçta iseniz ;

- Radyo antenine tehlike bildiren bayrak asın.
- İssiz alanda kar fırtınasına yakalandıysanız, kar üzerine geniş bir giysi yayın.

DİĞER AFETLER

- Araç aküsünün boşalmamasına dikkat edin; motoru saat başı 10 dk. çalıştırıp ısıtın ve dörtlü ikaz lambalarını açın, böylece daha kolay farkedilirsiniz.
- Motor çalışırken pencereyi biraz açın; egzoz borusunun karla tıkanmasına karşı tedbirli olun.
- Vücut ısınızi korumak için hareket edin. Bir araya gelip ısınmaya çalışın. Sırayla uyuyun. Fırtına sonrası arabanızdan çıkıp biraz yürüyün.

Karbonmonoksit zehirlenmesi'ne karşı tedbirli olun.

HEYELAN

HEYELAN BELİRTİLERİ

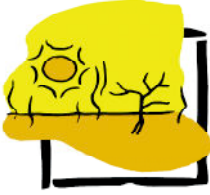
- **Zeminde ve çevrede:** Daha önce gözlemlenmiş su kaynakları, sızıntı suları ve suya doymun zeminler / Kaldırım ve yollarda daha önceden ve yeni çatlak oluşumları ve kabarmalar / Beton zemin ve temellerde kıvrımlanma ve/veya çatlamlar / Su, gaz boruları gibi yer altı yapılarının kırılması patlaması / Telefon direkleri, ağaç ve bitki örtüleri, istinat duvarları ve/veya bahçe çitlerinde hareket yönünde meydana gelen eğilme, bükülmeler / Yollarda ve zeminde meydana gelen düşey yönde oturmalar / Yağışlı mevsimlerde çamur miktarının artarak suyun bulanık ve kirli bir görünüm alması
- **Yapılarda:** Kapı ve pencerelerin çerçevelerinde oluşan şekil bozuklukları / Yapıların temellerinde ve taşıyıcı sistemlerinde meydana gelen çatlaklar

HEYELANDAN ÖNCE

- İkamet ettiğiniz bölgenin heyelan durumunu öğrenin. Ayrıca yeni yapılaşma öncesinde de mutlaka yerel kurumlardan bilgi alın; Kaymakamlıklar ve Bayındırlık İskan Müdürlüğü ve Belediyeler
- Evlerin yamaçlara bakan kesimlerinin yatak odası olarak kullanmamaya özen gösterin.
- Aile Afete Hazırlık Planınızı tamamlayın

HEYELAN SIRASINDA

- Kapalı alandan dışarı çıkmak için vaktiniz yoksa bulunduğunuz mekanda en az etkilenebilecek köşeye (hareketin kaynağından uzak) sağlam eşyalar arasına saklanın. Harekete karşın sabit ve güvenli bir noktaya sıkıca tutunun ve hareket sona erinceye kadar yerinizden kımıldamayın.
- Açık alanda, toprak kaymasının olduğu bölgeden acil bir şekilde daha yüksek yerlere doğru uzaklaşın.
- Çamur veya moloz akmasından kaçabilecek zamanınız yoksa kalkan görevi yapacak, sağlamlığına güvendiğiniz cisimlerin arkasına saklanın. Başınızı ve dizlerinizi karnınıza doğru çekerek top şeklini alın; başınızı ve ensenizi koruyun.

SICAK HAVA DALGASI

Sıcaklıkların en yüksek sıcaklık ortalamalarının 10 °C veya daha üzerinde aşırı nemle birlikte uzunca bir periyotta devam etmesidir.

ISI DALGASINDAN KORUNMA YÖNTEMLERİ

- Hareketlerinizi yavaşlatın
- Hafif açık renkli kıyafetler tercih edin
- Vücut sıcaklığını artıracak yiyeceklerden kaçının
- Su veya alkol içermeyen sıvıları bol miktarda için
- Doktor tarafından önerilmemişse tuz tabletlerini almayın
- Klima bulunan alanlarda daha fazla zaman harcayın: Evlerdeki ve diğer binalardaki klimalar ısı kaynaklı tehlikeleri azaltır.
- Güneş altında fazla kalmayın: Güneş yanıkları ısı dağıtım işlemini çok güçleştirir.

DİĞER AFETLER

- Çocukları ve küçük ev hayvanlarını kapalı otomobilde asla yalnız başlarına bırakmayın: Kapalı bir araçta sıcaklık 60 °C'ye çıkabilir.

Bir sıcaklık dalgasının neden olabilecekları:

1. **Isı Krampları**
2. **Isı Yorgunluğu**
3. **Isı Çarpması/Güneş Çarpması**

İLK YARDIM becerisi edinin.

NÜKLEER, BİYOLOJİK, KİMYASAL TEHLİKE

En genel anlamı ile NBK tehdidi; NBK silahlarına/teknolojisine sahip ülkelerden, terörist unsurlardan, NBK'nın ana maddelerini kullanan teknolojilerden kaynaklanmaktadır.

NBK Ortamı ile ilgili genel yanışları řu şekilde sıralamak mümkündür:

- Bizde olmaz
- NBK maddeleri o kadar öldürücüdür ki nasıl olsa hepimiz öleceğiz
- Yapabileceğımız bir şey yoktur.

Tüm bu söylentilere karşı yapılabilecek NBK maddelere karşı faaliyetler;

- **Sakınma;** NBK maddeleri hakkında bilgi edinmek, bilmeden, koruyucu malzeme olmadan bu maddelere temas etmemek
- **Korunma;** NBK maddeleri ile ilgili korunma tedbirlerini öğrenmek, gerekli hazırlıkları yapmak
- **Temizleme (Dekontaminasyon)** esasına göre yürütölmektedir.

NBK TEHLİKESİNDEN ÖNCE

- Siren, ikaz ve alarm işaretlerine uyulmalıdır.
- Güvenlik personeli NBK malzeme ve teçizatı ile teçiz edilmelidir.
- Toplu korunma planlaması yapılmalıdır.
- Toplu korunma sığınağı olmayan yerlerde, ahşap olmayan, plastik sistemli (contalı) kapı ve pencereler, araçlar tercih edilmelidir.
- Contalı kapı ve pencere sistemi olmadığı yerlerde kapı ve pencerelerin sızdırmazlığı sağlanmalıdır. Tüm havalandırma ısıtma ve soğutma sistemleri tehlike geçene kadar kapatılmalıdır.
- Paket ve mektuplar yüksek dozajda ultraviyole ışınlarından geçirilmelidir. (Mikroorganizma ve sporların öldürülmesi için).

NBK TEHLİKESİ SIRASINDA VE SONRASINDA

Tehlike durumuna göre bulunulan yeri tahliye etmek ya da orada kalarak korunmak kararı verilmelidir.

Kimyasal Madde Serpintisi

- Genellikle hava ile taşınan tehlikeli maddeler için tepede ve rüzgar üstünde olmak daha iyidir.

Nükleer Madde Serpintisi

- Ağzınızı ve burnunuzu tozlara karşı bir bezle, elbise parçasıyla v.s. koruyun.
- Telaş etmeden en yakın sığınağa yönelin, kapalı alana girin.

Ev / İşyerinde: Sığınağa veya binanın en alt katına inin.

Araç İçinde: Pencere ve havalandırma sistemlerini kapatın. Mümkünse en seri şekilde sığınağa gidin.

TERÖRİST EYLEMLERE KARŞI HAZIRLIK

OLAYDAN ÖNCE

- Afete hazırlık konusundaki bütün genel ilkeler geçerlidir.
  - Aile afete hazırlık planınızı tamamlayın.
  - Çocuklarınızın okulunda bir acil durum planı olup olmadığını kontrol edin.

OLAYLAR SIRASINDA VE SONRASINDA

Okul, işyeri gibi mekanlarda silahlı saldırı ya da şiddet saldırısı durumunda kişilerin buldukları mekana kendilerini 'kilitlemeleri' ve 'eğil, kapan' pozisyonu almaları genellikle doğru davranış olabilir.

- Sakinliğinizi koruyun.
- Kendi durumunuzu kontrol edin.
- En yakınınızdakilere yardım edin.
- Zarar görmüş tesisatları kapatın.
- Haberler ve uyarılar için radyo ve televizyonu dinleyin.
- Sansürsüz ve sürekli tekrar edilen görüntüleri çocukların izlememesi gerekir.

Bomba Olayı Şüphesi Varsa:

Terkedilmiş şüpheli paketlerin bomba olabileceği düşünün. Kesinlikle dokunmayın! Yetkililere haber verin. Emniyet şeridi içindeyseniz bu mekanları boşaltın. Emniyet şeridinin kaldırılmasını bekleyin.

Bomba olayı yakınlarınızda gerçekleşirse:

Güvenlik altında bulunan bölgeye girmeye çalışmayın. İkinci bomba olayına karşı bölgeyi kısa bir süre için terk edin. Bulduğunuz madde/malzemeleri görevlilere ulaştırın, delil olabilirler. Varsa yaralıların kan ihtiyacını karşılamak için yardımcı olun.